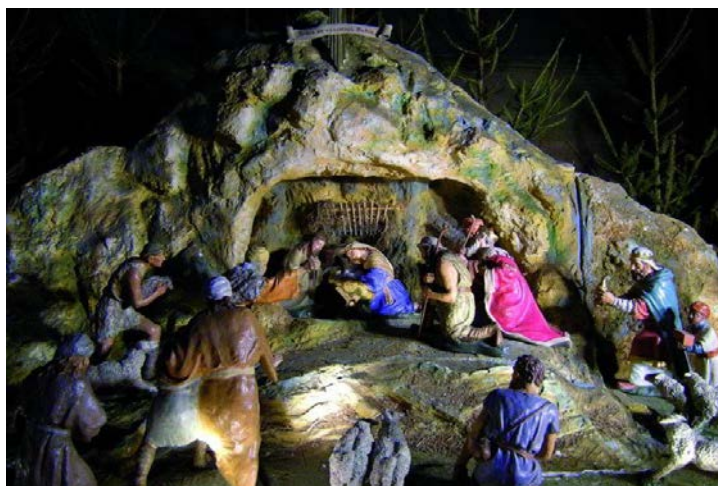

Betlémy 2015

Blíží se Vánoce a k nim neodmyslitelně patří betlémy - scenérie krajiny, v níž se uprostřed chléva mezi zvířaty narodil Ježíšek, za kterým se vydávají lidé ze všech koutů světa, aby se mu poklonili a obdarovali jej. V našich zemích se tradice stavění betlémů zrodila počátkem období baroka a první jesličky byly zřejmě postaveny v Týnském chrámu v Praze v polovině 16. století.

Zde Vám nabízíme tipy, kam se za betlémy v Praze vypravit.

Katedrála sv. Víta, Vojtěcha a Václava

Možnost navštívit betlém

24. 12. 2015 09:00 - 16:00
25. 12. 2015 12:00 - 15:00
26. 12. 2015 12:00 - 16:00
27. 12. 2015 12:00 - 16:00
01. 01. 2016 12:00 - 16:00

Pro katedrálu byl původně určen monumentální keramický betlém, který měla vytvořit prof. Helena Johnová (1884–1962). Jeho vznik iniciovala Jednota pro dostavění chrámu sv. Víta na Pražském hradě. Betlém měl být trvale vystaven v kapli pod klenotnicí, práce na jeho realizaci však přerušila 2. světová válka a nástup totalitního režimu. Zamýšlený projekt glazovaného betléma s národopisnými prvky, které měly odrážet vztah slovanské duše k Bohu, se tak nepodařilo uskutečnit. Dnešní betlém s 25 figurami z polychromované keramiky, který měl být pouhým provizoriem, zde nakonec pro svou líbeznost zdomácněl. Velmi osobitě působí zejména netradiční ztvárnění klečící Panny Marie objímající děťátko v jeslích, které se dočkalo četných kopií. Autorem betléma je sochař Václav Andres z Prahy (1894–1969). Poslední scénickou úpravu provedl sochař a restaurátor Karel Stádník.

Adresa

Pražský hrad – III. nádvoří, Praha 1 - Hradčany

Informace o kostele naleznete na www.katedralasvatehovita.cz.

Kostel Panny Marie Královny andělů

Možnost navštívit betlém

25.12.2015 | 10:00 - 17:00
26.12.2015 | 10:00 - 17:00
27.12.2015 | 10:00 - 17:00
28.12.2015 | 10:00 - 17:00
29.12.2015 | 10:00 - 17:00
30.12.2015 | 10:00 - 17:00
31.12.2015 | 10:00 - 15:00

01. - 06.01.2016 | 10:00 - 17:00
09. 01. 2016 | 14:00 - 17:00

Odhaduje se, že nejstarší postavy betlému mohly vzniknout už ve 2. čtvrtině 18. století, a to zřejmě zásluhou jednoho bratra kapucína, který údajně betlém vytvářel 10 let. Celý soubor byl pravděpodobně zhotoven v českém prostředí autorem, který byl dobře obeznámen s tradicí neapolských kašírovaných betlémů. V Čechách nemá tento betlém obdobu, proto ho není možné s žádným jiným srovnat. Jde o impozantní soubor celkem 48 figur (z toho 32 lidských a 16 zvířecích), ve více případech v téměř životní velikosti. Nejvyšší jsou figury pastýřů, dosahující výšky až 175 cm. Otázka techniky výroby je dosud otevřená. Na přelomu 19. a 20. stol. byly jesle umístovány na postranní oltář. Dnešní sestavení betlému navrhl akademický sochař a restaurátor Karel Stádník. Pozadí, kterým je vzácná malba na karton, pochází z Liberecka.

Adresa

Loretánské nám. 6, Praha 1 – Hradčany

Informace o kostele naleznete na www.kapucini.cz/hradcany.

Kostel Panny Marie pod řetězem

Možnost navštívit betlém

26. 12. 2015 | 14:00 - 16:00
27. 12. 2015 | 14:00 - 16:00

Dřevěný betlém vznikl ve druhé polovině 19. století. Klasická kompozice jesliček je tvořena polorozpadlou chýší se Svatou rodinou, volkem a oslíkem. K ústřednímu bodu betlému, malému Ježíškovi, se v pokorném gestu obrací každá z postav včetně ovcí. To výborně vystihuje smysl Vánoc, narození Spasitele. Betlém vznikl v řezbářské dílně závodu Josefa Krejčíka z Prahy.

Adresa

Lázeňská ulice, Praha 1 - Malá Strana

Informace o kostele naleznete na www.maltezskyrad.cz.

Kostel sv. Karla Boromejského

Tento betlém patří již k novějším, ale i tyto betlémy si jistě zaslouží naši pozornost. Betlém tvoří dřevěné figurky vysoké asi 15 až 30 cm. V letech 2000–2010 ho postupně vyřezával lidový řezbář pan Jirkovský. Jako předloha mu sloužil betlém v Pavlicích na Moravě.

Adresa

Vlašská 336/36, Praha 1 - Malá Strana

Informace o kostele naleznete na <https://cs-cz.facebook.com/KostelKarlaBoromejskeho>.

Možnost navštívit betlém

24. 12. 2015		14:00 - 17:00
25. 12. 2015		14:00 - 17:00
26. 12. 2015		14:00 - 17:00
27. 12. 2015		14:00 - 17:00
28. 12. 2015		14:00 - 17:00
29. 12. 2015		14:00 - 17:00
30. 12. 2015		14:00 - 17:00
31. 12. 2015		09:30 - 11:30
31. 12. 2015		14:00 - 17:00
01. 01. 2016		14:00 - 17:00
02. 01. 2016		09:30 - 11:30
02. 01. 2016		14:00 - 17:00
03. 01. 2016		14:00 - 17:00
04. 01. 2016		14:00 - 17:00
05. 01. 2016		14:00 - 17:00
06. 01. 2016		14:00 - 17:00
10. 01. 2016		14:00 - 17:00

Chrám Matky Boží před Týnem

Možnost navštívit betlém

24. 12. 2015 | 15:00 - 18:00
25. - 27. 12. 2015 | 10:00 - 12:00
25. - 26. 12. 2015 | 15:00 - 17:00
29. 12. 2015 - 03. 01. 2016 |
10:00 - 12:00
29. - 30. 12. 2015 | 14:00 - 15:00
01. 01. 2016 | 10:00 - 12:00
02. 01. 2016 | 15:00 - 17:00
06. 01. 2016 | 15:00 - 17:00
10. 01. 2016 | 10:00 - 12:00

Výjev je tvořen seskupením dřevěných figurek vzniklých v různých dobách na stupňovitém pozadí stylizovaného města zakončeného hradbami s cimbuřím. Postavy pastýřů kvůli opakovaným krádežím v průběhu let mizely, proto byly postupně nahrazovány novějšími. Nejstarší jsou postavy Panny Marie a sv. Josefa s několika pastýři, které pocházejí zřejmě z konce 19. století. Kromě chýše se nezachoval žádný starší architektonický prvek. Zvláštností je dvojí pojetí Svaté rodiny: Ježíšek v jeslích je od svátku Tří králů nahrazován biblicky věrnějším zpodoběním sedící Panny Marie s děťátkem na klíně, které adorují mágové z Východu.

Adresa

Staroměstské nám., Praha 1 - Staré Město

Informace o kostele naleznete na www.tyn.cz.

Kostel Panny Marie a sv. Jeronýma, sv. Cyrila a Metoděje, sv. Vojtěcha a Prokopa

Možnost navštívit betlém

25. 12. 2015 - 24. 01. 2016
09:30 - 10:45

Na přelomu 19. a 20. století betlém – typickou ukázkou beuronské umělecké školy – vyrobili bratři, Benitius, Gabhardus a Robert, členové zdejší komunity. Figury byly provedeny kombinovanou technikou a kašírovány. Pražané tyto jesle velmi milovali a uctívali, proto je také ve velké míře navštěvovali. Betlém nebyl při bombardování na konci války zničen jako chrám, pouze se některé figury ztratily. Po roce 1948 byl betlém uschován ve strahovském klášteře, kde byl o Vánocích stavěn. V roce 2002 byl do Emauz vrácen a od znovuotevření kostela v roce 2003 je zde opět vystavován. Betlém s postavami v téměř životní velikosti má dvě varianty. První varianta s pastýři je vystavena od Božího hodu vánočního do slavnosti Zjevení Páně. Malého Ježíše v jeslích adorují vkleče Panna Maria a sv. Josef. O slavnosti Zjevení Páně jsou figury vyměněny a přidávají se tři králové. Panna Maria sedí a malého Ježíše má na klíně, zatímco Josef stojí po jejích boku.

Zdejší benediktini sestavili kolem roku 1905 Emauzskou liturgickou hru vánoční – zpívané pásmo z latinských liturgických textů s chorálními nápěvy. Od roku 2003 je tato hra opět každoročně zpívána u emauzského betlému. Datum provedení se ustálilo na neděli Křtu Páně od 16 hodin.

Adresa

Vyšehradská 49 (Opatství Emauzy), Praha 2 - Nové Město

Informace o kostele naleznete na www.emauzy.cz.

Kostel sv. Ignáce

Možnost navštívit betlém

24. 12. 2015 | 09:00 - 16:00

25. 12. 2015 | 12:00 - 17:00

26. 12. 2015 | 09:00 - 17:00

27. 12. 2015 | 09:00 - 17:00

28. 5. - 31. 12. 2015 | 09:00 -
17:00

01. 01. 2016 | 12:00 - 17:00

02. - 17. 01. 2016 | 09:00 - 17:00

Jesličky byly pořízeny v letech 1949–1954. Vytvořil je František Charvát, sochař a řezbář z Uměleckého závodu pro práce kostelní a dekorativní v Kutné Hoře, kde zhotovoval pro chrámové prostory četné sochařské práce dle jeho vlastních návrhů. Prováděl i restaurátorské práce. Velké jesle zdejšího kostela lze považovat pro svou podmanivou krásu za vyvrcholení betlemářské práce tohoto závodu.

Adresa

Karlovo nám., Praha 2 - Nové Město

Informace o kostele naleznete na <http://kostelignac.cz>.

Bazilika sv. Petra a Pavla

Možnost navštívit betlém

14. 12. 2015 - 17. 01. 2016
10:00 - 17:00

Do 25. 12. 2015 bude
vystavený betlém bez
Jezulátka.

Betlém tvoří třináct postav včetně Svaté rodiny v životní velikosti a pět figur zvířat. Postavy Svaté rodiny, tři králů, andělů, darovníků a zvířat (volka, oslíka a ovcí) jsou vyřezány ze dřeva, polychromované v realistickém postnazarénském stylu a pocházejí z konce 19. století. Autora neznáme, nicméně styl řezby je blízký okruhu tyrolských řezbářů. Betlém byl doplněn stylizovanou salaší ze dřeva se šindelovou krytinou. Nad Betlémem je zavěšen anděl držící stuhu s nápisem „Gloria in excelsis Deo“. Betlémové figury byly naposledy restaurovány v létě 2015 restaurátorkou Jitkou Jirkovskou. Ušlechtilá řezba figur a instalace jeslí řadí tento betlém mezi nejhezčí v Praze.

Adresa

Šulcova ulice, Praha 2 - Vyšehrad

Informace o kostele naleznete na www.kkvys.cz.

Kostel Nejsvětějšího Srdce Páně

Možnost navštívit betlém

24. 12. 2015 | 14:00 - 15:50
25. 12. 2015 | 15:00 - 17:50
26. 12. 2015 | 15:00 - 17:50
27. 12. 2015 | 16:00 - 17:50
28. 12. 2015 | 16:00 - 17:50
29. 12. 2015 | 16:00 - 17:50
30. 12. 2015 | 16:00 - 17:50
31. 12. 2015 | 14:00 - 15:50
01. 01. 2016 | 16:00 - 17:50
06. 01. 2016 | 17:00 - 17:50

Betlém vytvořil v letech 1945–1946 malíř, řezbář a sochař Václav Andres (1894–1980). Dispozice betléma vychází z tzv. Konnersreuthských jesliček (dle vidění stigmatizované Terezie Neumannové z německého Konnersreuthu). Svatá rodina je umístěna v jeskyni, kolem Ježíška se tísňí ovečky (jedna černá stojí odvrácená venku) a adorující pastýři, další pastýři pak přicházejí. Nad jeskyní se v mohutném oblaku vznášejí zpívající andělé a malí andělci. Betlém má dvě varianty, jednu s novorozeným Ježíškem zavinutým do plenek a druhou tříkrálovou s odrostlejším Dítětem sedícím na klíně Panny Marie a natahujícím ručku do otevřené pokladnice jednoho z králů. Vše je zhotoveno ze dřeva.

Adresa

nám. Jiřího z Poděbrad, Praha 3 - Vinohrady

Informace o kostele naleznete na <http://srdcepane.cz>.

Kostel Panny Marie Královny míru

Betlém z kostela Panny Marie Královny Míru

Původní betlém z roku 1938 byl v průběhu let poškozen. Zachoval se z něj jen slon, některé postavičky a pokladničky ve tvaru anděla a černouška. Ostatní části jsou z betléma, který stával v kapli nynější Thomayerovy nemocnice. Dokladem jsou záběry v televizním dokumentu o Masarykových domovech. Nemocniční kaple byla v 50. letech zrušena a lhotecký farář Vladimír Rudolf oba betlémy sloučil. Druhý novodobý betlém byl zakoupen při zájezdu farnosti do Domažlic v roce 2003. Pochází z uměleckého řezbářského ateliéru FRANC z Třebíče.

Adresa

Ve Lhotce 330/36, Praha 4 - Lhotka

Informace o kostele naleznete na www.lhoteckafarnost.cz.

Možnost navštívit betlém

24. 12. 2015		12:00 - 15:00
25. 12. 2015		13:00 - 18:30
26. 12. 2015		13:00 - 18:30
27. 12. 2015		13:00 - 18:30
31. 12. 2015		13:00 - 17:00
01. 01. 2016		13:00 - 18:30
02. 01. 2016		13:00 - 18:30
03. 01. 2016		13:00 - 18:30

Kostel sv. Antonína Paduánského

Možnost navštívit betlém

24. 12. 2015 | 10:00 - 17:00
24. 12. 2015 | 23:30 - 01:00
25. - 30. 12. 2015 | 10:00 - 19:00
31. 12. 2015 | 10:00 - 17:00
01. - 06. 01. 2016 | 10:00 - 19:00

Slovanský betlém zhotovil akademický sochař Václav Cvekl, autorem pozadí je Karel Štapfer. Historie tohoto Cveklova betlému začíná okolo roku 1904. Postupně byl betlém doplňován o krojované figurky dalších slovanských národů. Betlém je typický tím, že přenáší biblický příběh do naší vlasti. Zájem o toto vlastenecké pojetí jesliček se projevil v Americe, Japonsku a ve Španělsku. Před vývozem do ciziny však betlém zachránil farář Silvestr Hrnčíř, který jej zakoupil pro tehdy nově postavený kostel sv. Antonína, kde jsou jesličky umístěny od roku 1923.

Adresa

Strossmayerovo nám., Praha 7 - Holešovice

Informace o kostele naleznete na www.svatyantonin.cz.

Betlémy z Třeště v Jindřišské věži

Možnost navštívit výstavu

až do 2. 2. 2016
10:00 – 18:00

I letos doputovaly ručně vyřezávané betlémy z Třeště do Jindřišské věže. V unikátních prostorách jindřišské zvonice si můžete vychutnat neopakovatelnou atmosféru vánočních betlémských motivů. Základními komponenty třeštských betlémů jsou středově umísťené zbořeniště (místo narození), město a volná krajina se stromy. Fantazie jednotlivých betlémářů vytváří z pařezů a mechu iluzi holých skal, strží, jeskyň a zelených pastvin, na kterých se pasou stáda ovcí, koz a krav. Krajina, v níž jsou roztroušena horská stavení a usedlosti, se zvedá k horizontu, kde nepozorovaně přechází v malovanou krajinu zvanou „lončoft“ (pozadí). Některé betlémy mají více než 500 figurek a mnohé z nich dosahují délky až 7 metrů. Třešť je ojedinělou a celostátně významnou lokalitou betlémářství v České republice. To, že tradice betlémářství v Třešti nezanikne, ale naopak se bude nadále rozvíjet zaručuje skutečnost, že v Třešti aktivně tvoří v současné době řada lidových řezbářů, kteří jsou sdruženi ve Spolku přátel betlémů.

Adresa

Jindřišská věž, jindřišská ulice č. 33, Praha 1

Více informací o výstavě naleznete na www.jindrisskavez.cz.

Výstava Jak se rodí betlémy v Muzeu Karlova mostu

Ty nejtypičtější betlémy, kterými dodnes v předvánočním čase zdobíme české domácnosti, ale hlavně ukázky, jak se betlémy rodí, můžete zhlédnout až do 3. 2. 2016 v Muzeu Karlova mostu v Praze. Návštěvníci se již tradičně mohou těšit na slaměný betlém výtvarníka Andrzeje Wrzecionka, kde jsou postavy Marie, Josefa, Ježíška, zvířátek i všech gratulantů vyvedeny v nadživotní velikosti.

Muzeum Karlova mostu ve spolupráci s Pražskými Benátkami a Spolkem českých betlémářů připravilo sbírku, v níž mají své místo nejen díla hotová, ale i rozpracovaná. Výstava také nabídne ukázky postupu vzniku betlémů dřevěných, keramických, ale také tištěných a ručně malovaných.

Vstupné

Plné 170 Kč

Snížené 70 Kč

Děti do 6 let zdarma

(snížené vstupné platí pro: děti od 6 - do 15 let věku, studenty s platným průkazem, seniory 60+)

Akce pro rodiny

Rodina získá v ceně vstupenky do Muzea Karlova mostu plavbu Pražskými Benátkami zdarma.
Vstupné pro rodinu (2 dospělí + 2 děti) je možné zakoupit za 480 Kč.

Adresa

Muzeum Karlova mostu, Křižovnické náměstí 3, Praha 1

Více informací o výstavě naleznete na [www.muzeumkarlovamostu.cz/vanoce v muzeu karlova mostu](http://www.muzeumkarlovamostu.cz/vanoce-v-muzeu-karlova-mostu)